

УРДБ № 768/28. 11. 2016

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на **ИЛКАЙ ЯЗАРЕР** на тема:

**„СИСТЕМА ЗА КОНТРОЛ НА ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И
СПЕЦИФИЧНАТА РАБОТОСПОСОБНОСТ НА СТУДЕНТИ-
БАСКЕТБОЛИСТИ ОТ Р. ТУРЦИЯ “** за придобиване на образователната и
научна степен „Доктор“ в професионално направление 7.6.Спорт

Представеният дисертационен труд е посветена на изключително важен въпрос от теорията и практиката на управлението на тренировъчния процес в съвременния спорт, а именно контролът. Това е така, тъй като без подсистемата “контрол” е невъзможно да се реализира информационния цикъл на управлението. Рецензираният труд има вид на завършено научно изследване със съответните научни и научно-приложни приноси. Литературният преглед върху 131 източници по проблема е сполучлив опит за разкриване същността на основни въпроси от структура на спортната подготовка при студенти баскетболисти от Р. Турция като:

- Историческо развитие и поява на баскетбола, в това число и история на баскетбола в Р. Турция; учредяване на основни структури на управление на студентския баскетбол; състояние на институциите, осигуряващи обучение; учебни програми по баскетбол в Университетите в Р. Турция.

- Проблеми на физическо развитие и специфична работоспособност на баскетболисти.

Сравнително вярно формулираната работна хипотеза е послужила за правилно дефинираните цел и задачи на изследването.

Достойнство на разработката е адекватно избраната методика на изследването с използването на дисперсионен и факторен анализ. Впечатление прави и пакетът от тестове за оценка на физическото развитие и специфичната работоспособност на баскетболисти-студенти от Р. Турция.

Най-представителната част на дисертационния труд, обаче е трета глава – Анализ на резултатите, където са и основните научни приноси. Детайлният и задълбочен анализ на признаците за физическо развитие и специфична работоспособност може да претендира за научно-методичен принос към практиката на контрола в спорта, конкретно в баскетбола и специфично за Р. Турция. Използваният еднофакторен дисперсионен анализ за проверка на значимостта на разликите между средните нива на изследваните признаци води да логическо потвърждение или отхвърля на тяхната значимост при отделните отбори.

Кулминацията на анализа на резултатите е използването на факторен анализ с формирането на факторни модели с извеждане на базовите фактори на баскетболната игра. Изведените пет основни фактори потвърждават, че определящи се явяват признаците на физическото развитие и специфичната подготвеност в баскетбола (първите два фактора).

Позитивно впечатление правят разработените оптимизационни модели и оптимизационни критерии за физическо развитие и специфична работоспособност на студентите от изследваните университетски турски отбори. Признаците за физическо развитие са разнообразни като тези на отбора на Амазия са най-ниски. Разбира се оценките в тава направление, както сам дисертантът твърди, имат само информационен характер и не би трябвало да се включват в тестовата батерия за контрол на спортната подготвеност.

Разбира се очаквано, показателите за специална физическа подготвеност имат висока информационна стойност като с най-висока средна оценка е отборът на Университета на Газиосманпаша. И тук най-ниски са оценките на отборите на Университетите на Ататюрк и Амазия. Изведените модели могат да послужат за оптимизиране на тренировъчния процес на университетските турски баскетболисти в зависимост от слабите и силните страни в тяхната подготовка.

Финалното постижение на дисертационния труд е подготвената и научно обоснована нормативна база за оценка и контрол физическото развитие и специфичната работоспособност на студенти-баскетболисти от Република Турция и технологията на нейното прилагане.

Представените изводи вярно и точно отразяват постиженията на дисертанта и на дисертационния труд.

Фактологичният материал е богато онагледен с таблици и диаграми, и облекчава съдържателното възприемане на дисертационния труд.

Общо дисертационният труд е написан на добър и научно издържан език. Той е правилно структуриран със сравнително точно формулирани и количествено балансиращи раздели (с изключение на първа глава).

Препоръчвам втора глава на труда да се допълни с включване на информация за тренировъчните програми на турските университетски отбори. По този начин получените разлики ще имат по-голяма стойност и обективно обяснение на какво именно се дължат те.

Заключение.

Въз основа на изложеното и предвид актуалността на третираната проблематика, активната дейност на докторанта като треньор на университетски отбори, предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Илкай Язарер, образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.6.Спорт, по научната специалност Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ).

18.11.2016 г.

/проф. Д. Дашева, ДН/